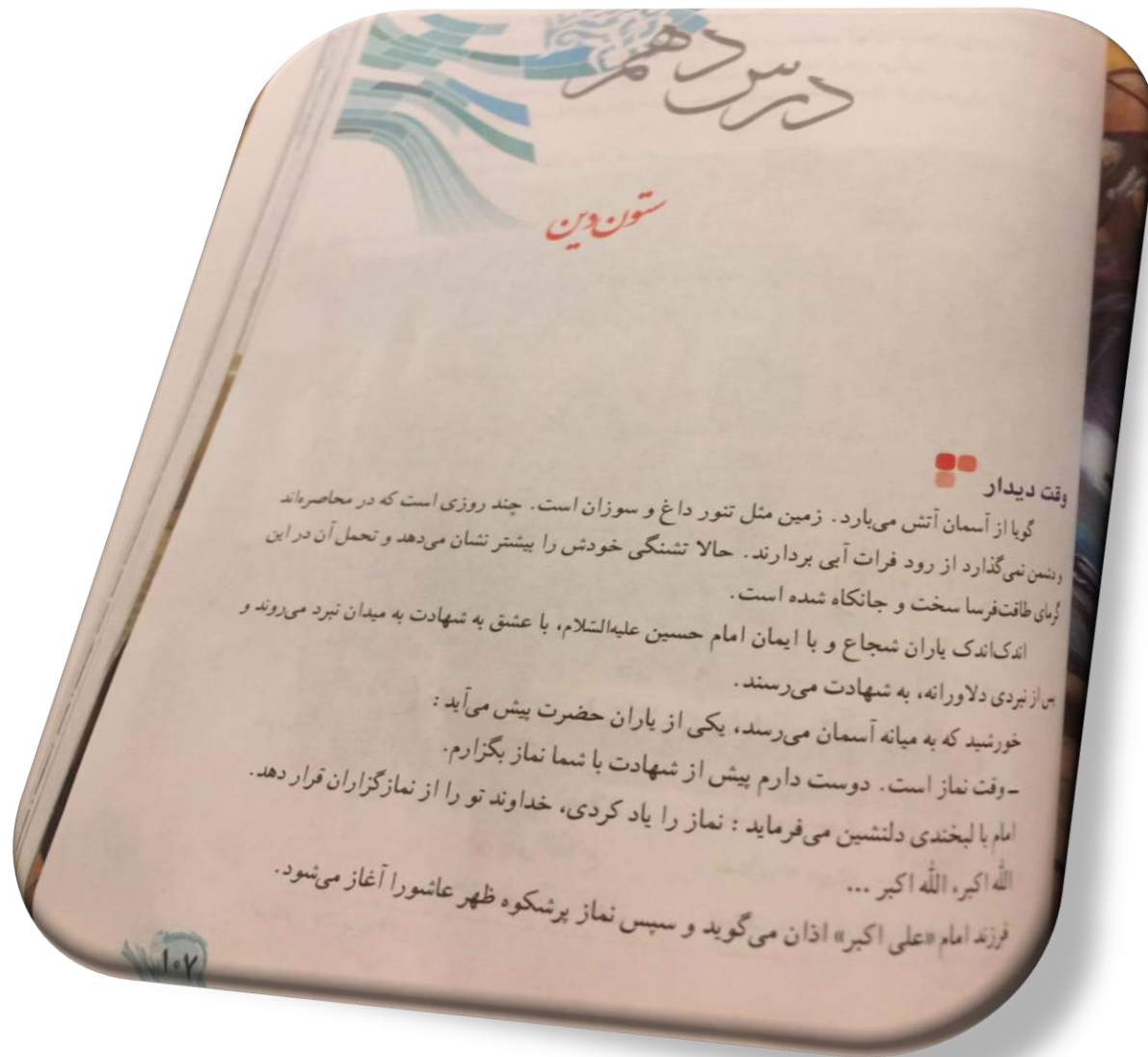

به نام خدا

موضوع: سوالات دینی پایه هفتم از درس دهم تا پایان درس سیزدهم
دبیر مربوطه: خانم اسکندری
دبیرستان: ایمان

امام با عذمای اندک از اصحاب به نماز می‌ایستند و چند تن از یاران نیز برای محافظت از نمازگزاران در برابر آنها صف می‌کشند.
 دشمنان با دیدن این صحنه در گرماگرم نبرد، می‌خندند و آنها را مسخره می‌کنند. آن‌گاه کلماتی از خشم می‌کشند و سپس بارانی از تیر بر روی بهترین بندگان خدا باریدن می‌گیرد.
 گویا شیطان تاب نماندای نماز امام حسین و یارانش را ندارد. نماز که پایان می‌یابد، دو تن از یاران از آسمانی می‌شوند.
 آنها شهیدان راه نماز و امام هستند.

فَقَالَتْ كَلْبَسِي

از نماز ظهر عاشورای امام حسین علیه‌السلام و یارانش چه می‌آموزیم؟

اهمیت نماز

بر یادداشتن نماز آن قدر تَزَدِ خداوند ارزشمند است که آن را به تمام پیامبرانش آموخت و از آنان خواست مردم را نیز به بر یادداشتن نماز سفارش کنند.

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله در این باره می‌فرماید:

«انگاه که انسان با ایمان، به نماز می‌ایستد تا پایان نمازش خداوند به او توجه می‌کند و رحمتش را بر سر او می‌گستراند (فرشتگان اطراف او را می‌گیرند و به او می‌گویند: ای نمازگزار، اگر می‌دانستی مورد توجه چه کسی قرار گرفته‌ای و با چه کسی مناجات می‌کنی، هرگز نماز را رها نمی‌کردی.») **سوال** بِحُودِ امَّتِكَ كَلْبَسِي
 خوب گوش کن! می‌شنوی؟ ...

حَقَّ عَلَى الصَّلَاةِ
 حَقَّ عَلَى الْفَلَّاحِ
 حَقَّ عَلَى خَيْرِ الْعَمَلِ

بشتاب به سوی نماز
 بشتاب به سوی رستگاری
 بشتاب به سوی بهترین عمل

۱۴۱۱ یا بیشتر (در باره ارزش نماز اول وقت حیم فرموده)

(امام باقر علیه السلام درباره ارزش نماز اول وقت می فرماید :

«نمازی که در اول وقت خوانده شود، به صورتی درخشان به سوی صاحبش برمی گردد و می گوید : تو مرا خوب حفظ کردی، خداوند هم تو را حفظ کند.»^۱

کسی که نمازش را بدون دلیل به تأخیر بیندازد، دعوت خداوند در برپایی نماز را سبک شمرده و به آن بی احترامی کرده است. نماز اول وقت موجب نزدیکی هر چه بیشتر انسان به خداوند و دوری از شیطان می شود.

پیامبر اکرم فرموده است :

باسخ سوال ۲ (۱) بروردگاران می فرماید : هر کس به نمازهای پنج گانه اش اهمیت دهد خود را امتحان و آنها را در وقت خود بخواند، من قول می دهم در روزی که به ملاقات من می آید او را به بهشت ببرم.^۲

شاید از خودمان بپرسیم چگونه چنین چیزی ممکن است؟

باسخ این سؤال را می توانیم در قرآن کریم ببینیم :

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۖ لَمَّا دَخَلْتَهُمْ دَارَ حِفْظٍ ۖ وَسُودِ
و نماز را به یاد دار

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۗ ۚ که بدون شک نماز از گناهان و زشتی ها باز می دارد.*

برپا داشتن درست و به موقع نماز حیم تا سبزی دردی؟
برپا داشتن درست و به موقع نماز، موجب می شود انسان از گناهان و زشتی ها دور شود. هر قدر انسان از گناه دور شود به بهشت نزدیکتر می شود.

واجبات نماز

صدای اذان در فضای مدرسه بیجیده بود ...

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ ...

وحید با اذان همه را به اقامه نماز دعوت می کرد.

۱- کافی، ج ۳، ص ۲۶۸. ۲- وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۱۱۰. ۳- سوره عنکبوت، آیه ۲۵.

رضا برسد : آیا به جای «شبحان زین العظیم و یحمدیه»، و «شبحان زین الاعلی و یحمدیه»، می توان سه بار «شبحان الله» گفت؟

– بله فرقی ندارد. رکعت دوم را هم مانند رکعت اول می خوانیم و پس از سجده دوم می نشینیم و می گویم «أشهد أن لا إله إلا الله وحده، لا شريك له، وأشهد أن محمدًا عبده ورسوله اللهم صل على محمد و آل محمد» سپس اگر نماز دو رکعتی می خوانیم باید بگویم «السلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين السلام عليكم ورحمة الله وبركاته» و نماز به پایان می رسد.

و اگر نمازمان سه یا چهار رکعتی باشد، بعد از صلوات بلند می شویم و در رکعت های سوم و چهارم یک سوره حمد به تنهایی می خوانیم و یا سه مرتبه آهسته می گویم «شبحان الله و الحمد لله و لا إله إلا الله و الله أكبر»

علاوه بر این، باید تمام کارهای نماز را به ترتیب و بدون فاصله انجام دهیم. در این هنگام مسعود برسد : مگر قنوت در رکعت دوم واجب نیست؟

– اگرچه قنوت در نماز توابع بسیاری دارد و ما می توانیم دعاهایمان را در آن از خداوند بخواهیم، ولی قنوت در نماز واجب نیست.

در این هنگام آقای مدیر جلو آمد و گفت : بچه ها بهتر است بقیه سوال هایتان را برای وقت دیگری بگذارید تا نماز اول وقت به تأخیر نیفتد.

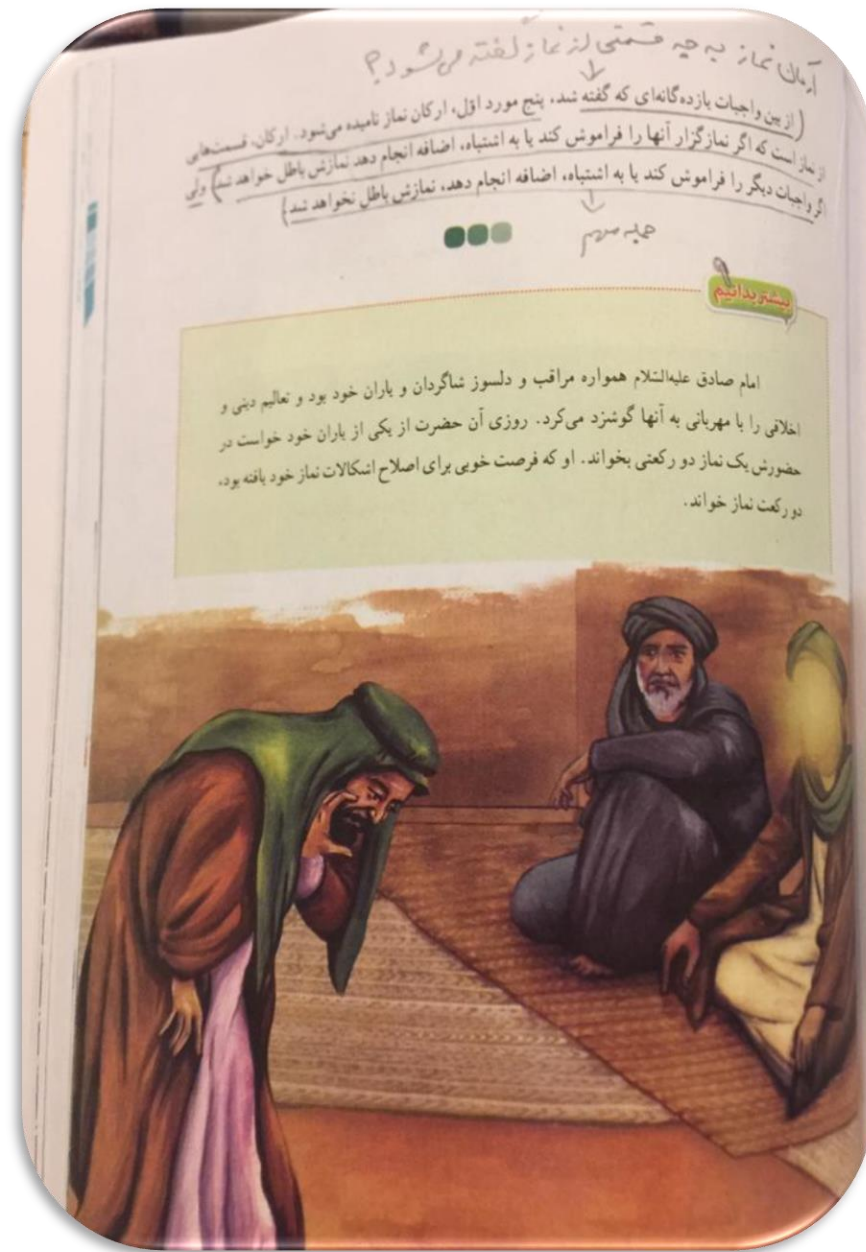
فصلیت کلاسی

واجبات نماز یازده مورد است که عبارتند از :

۱- نیت	۲- قیام	۳- تکبیر و الاحرام
۴- رکوع	۵- سجود	
۶- قرائت	۷- ذکر	۸- تشهد
۹- سلام	۱۰- ترتیب	۱۱- موالات

یک بار دیگر صحبت های آقای یار سا را با دقت بخوانید و با کمک معلم خود، جای هر کدام از واجبات فوق را در متن مشخص کنید.

یادخ سوال خود را استکان کنید ۱

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله همواره نماز را به جماعت اقامه می کرد و مسلمانان نیز براساس دعوت ایشان آن جناب به نماز جماعت پایبند بودند که گوی نماز به صورت جماعت و دسته جمعی واجب شده است و نماز فردی حالت خاص و استثنایی داشت.

کامل ترین دین آسمانی، از مؤمنان می خواهد نه تنها در کارهایشان همبازی و اتحاد داشته باشند، بلکه بسیاری از عبادت هایشان را نیز به صورت گروهی انجام دهند.

در باره ارزش نماز جماعت چه می فرمایید

امام رضا علیه السلام درباره ارزش نماز جماعت می فرماید:

(هر رکعت نماز جماعت به اندازه دو هزار رکعت نماز که به تنهایی خوانده می شود، ارزش دارد.)

چشم سوم نماز جماعت یکی از زیباترین و ارزشمندترین نمونه های همدلی مسلمانان با یکدیگر است. وقتی ما همگی در صف های منظم و شانه به شانه یکدیگر می ایستیم و به راز و نیاز با معبود خود می پردازیم، قلب هایمان بیشتر به خداوند توجه پیدا می کند و خداوند همه ما را مورد لطف و رحمت بیشتری قرار می دهد. به همین دلیل مستحب است نماز های واجب به جماعت خوانده شود و شایسته نیست انسان بدون عذر نماز جماعت را ترک کند. نماز جماعت آن قدر ارزشمند است که مستحب است برای شروع نماز جماعت صبر کرد و اگر کسی نمازش را به تنهایی (فردی) خوانده باشد و بعد نماز جماعت شروع شود، بهتر است نمازش را دوباره به جماعت بخواند.

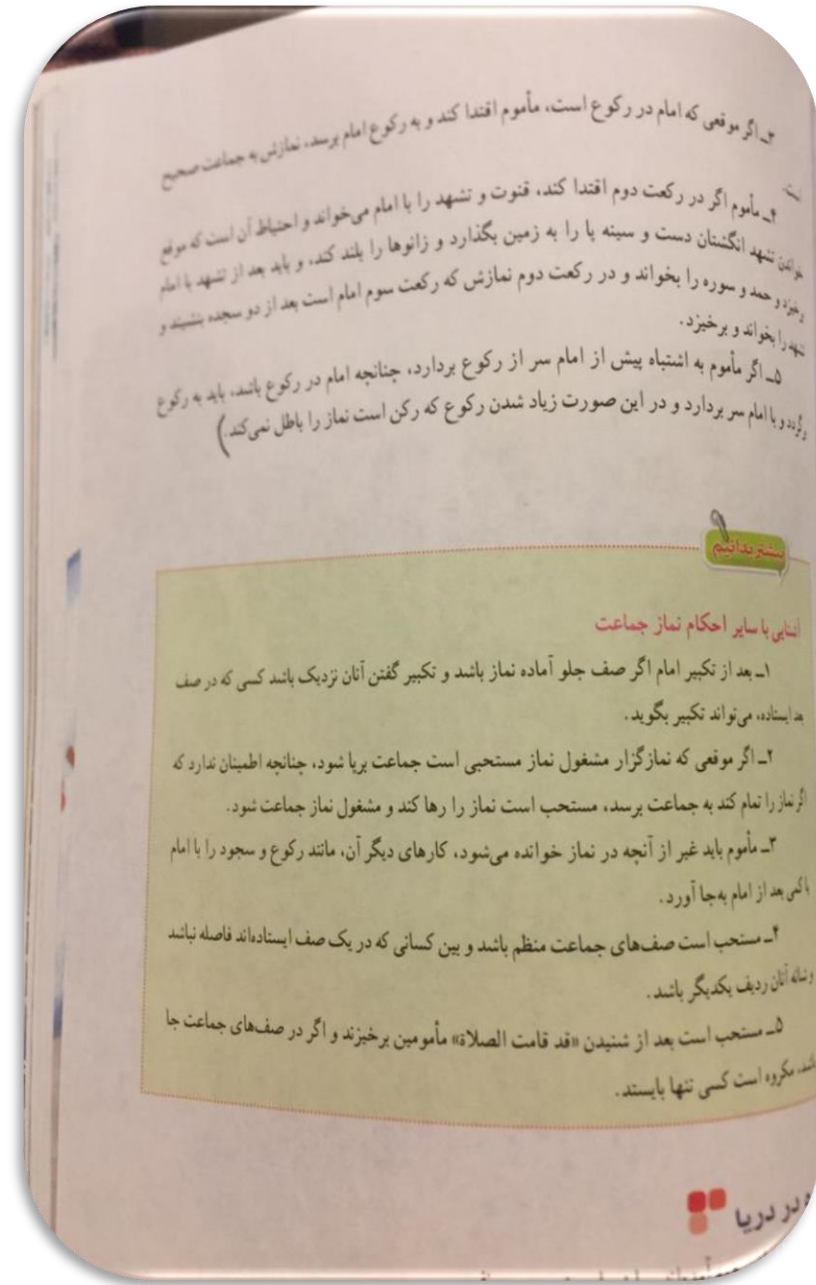
به نظر شما برگزاری نماز به صورت جماعت، چه فایده های دیگری می تواند داشته باشد؟

احکام نماز جماعت (همه موارد یاد گرفته شود)

نماز جماعت دارای احکامی است که در اینجا با برخی از آنها آشنا می شویم:

- ۱- مأموم^۱ نباید تکبیرة الاحرام را پیش از امام بگوید.
- ۲- در نماز جماعت مأموم باید غیر از حمد و سوره همه قسمت های نماز را خودش بخواند، ولی اگر در رکعت سوم یا چهارم به نماز جماعت برسد، باید حمد و سوره را بخواند.

۱- وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۲۹۰. ۲- مأموم به کسی گویند که به امام جماعت اقتدا می کند.

در خطبه اولی امام جمعه چه صحبتی می کنند ؟
(او پس از ستایش خداوند و صلوات بر پیامبر اکرم و اهل بیت او علیه السلام، مردم را به تقوا دعوت می کند و سپس درباره مسائل اخلاقی و اجتماعی صحبت می کند. آن گاه سوره کوچکی از قرآن را می خواند و روی صندلی می نشیند.)
می ایستد و به احمد می گوید بلند شو، الان نماز شروع می شود.
احمد به من نگاهی می کند و می گوید مگر فراموش کردی؟ دیروز که آقای هادی پور احکام نماز جمعه را توضیح می داد، گفت: نماز جمعه دو خطبه دارد. الان هم امام جمعه باید بلند شود و خطبه بعدی را بخواند. این دو خطبه به اضافه دو رکعت نماز جمعه، جایگزین نماز ظهر می شود. بنابراین دو خطبه جزء نماز جمعه است. در این هنگام آقای هادی پور به ما اشاره می کند که موقع خطبه ها ساکت باشیم و گوش کنیم.
امام جمعه در خطبه دوم هم به ستایش خداوند و صلوات بر پیامبر و دعوت مردم به پرهیزگاری می پردازد و سپس درباره مسائل مختلف ایران و جهان صحبت می کند و در آخر هم با خواندن سوره های کوتاه، خطبه را تمام می کند.) امام جمعه در خطبه دوم در مورد چه موضوعی صحبت می کند ؟
حالا همه در صف ایستاده ایم و منتظریم که نماز جمعه شروع شود.
الله اکبر! تکبیرة الاحرام ...
تلویزیون تصاویر راهبمایی امروز را نشان می دهد، احساس بزرگی می کنم. من هم یکی از این جمعیت انبوه هستم که از مردم بی دفاع و مظلوم فلسطین حمایت کرده ام. روز قدس سالی یک بار، در آخرین جمعه ماه مبارک رمضان برگزار می شود، ولی نماز جمعه هر هفته برگزار می شود.
شبیوة اقامه نماز جمعه پاسخ سوال خود را امتحان کنید.
(نماز جمعه مانند نماز صبح دو رکعت است و به ترتیب زیر اقامه می شود :
پس از تکبیرة الاحرام امام جمعه، ما نیز تیت می کنیم و الله اکبر می گوئیم. سپس هنگامی که امام جمعه حمد و سوره نماز را می خواند ما سکوت می کنیم. پس از حمد و سوره امام، قنوت می خوانیم، سپس به رکوع می رویم و بعد سجده ها را به جا می آوریم و برمی خیزیم.
در رکعت دوم نیز هنگام قرائت حمد و سوره امام سکوت می کنیم. پس از حمد و سوره امام، به رکوع می رویم و بعد از برخاستن از رکوع، به همراه امام قنوت می خوانیم و پس از قنوت به سجده می رویم و سپس تشهد و سلام نماز را می خوانیم.)

غسل جمعه

یکی از کارهایی که مستحب است قبل از ظهر روز جمعه انجام شود، غسل جمعه است. مستحب است قبل از شرکت در نماز جمعه غسل جمعه به جا آورد. در اینجا با شیوه انجام غسل آشنا می‌شویم:

۱- ابتدا باید نیت کنیم. یعنی قصد داشته باشیم برای خشنودی خداوند، غسل کنیم.

۲- سپس باید سر و گردن خود را کاملاً بشوییم (البته در این مرحله لازم نیست وقتی که سرمان را می‌شویم داخل گوش و بینی و دهانمان را بشوییم؛ بلکه شستن همان مقداری از سر و صورت که دیده می‌شود، برای غسل کافی است).

۳- پس از شستن سر و گردن، باید طرف راست بدن را شست و شو دهیم؛ یعنی از بالای شانه راست تا کف پای راست را کاملاً بشوییم. در این مرحله باید طرف راست شکم، سینه و کمر، تمام پای راست و تمام دست راست شسته شود.

۴- پس از این مرحله، باید طرف چپ بدن را نیز مانند طرف راست بدن کاملاً شست و شو دهیم. به یاد داشته باشیم تمام غسل‌های واجب و مستحب به همین صورت انجام می‌شود و تنها تفاوت‌های آنها با یکدیگر متفاوت است.

(در غسل باید آب به تمام اعضای بدن برسد، بنابراین اگر چیزی به بدن چسبیده باشد که نگارد آب به من برسد، باید قبل از شروع غسل، آن را بر طرف کنیم.)

برای اینکه مطمئن شویم هر طرف کاملاً شسته شده، لازم است کمی از طرف دیگر را نیز در هر مرحله شست و شو دهیم.

نکات و احسان کن

- ۱- نماز جمعه چگونه خوانده می‌شود؟
- ۲- در نماز جماعت مأموم باید غیر از... و... همه قسمت‌های نماز را خودش بخواند.
- ۳- شیوه انجام غسل را توضیح دهید.

پیشنهاد

آنچه در درس خواندید، گزارشی از اولین تجربه حضور یک دانش‌آموز در راهپیمایی و نماز جمعه بود. شما هم می‌توانید یکی از خاطرات حضور خود در نماز جمعه را بنویسید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

به نظر شما باغبانی که اطراف بوته گل را حصار می‌کند، آیا آن را زنجانی می‌کند؟
 این اقدام باغبان برای چه کسی سودمندتر است؟
 همه ما تلاش می‌کنیم از انبیا ارزشمنند و گران‌بهای خود در برابر خطرها و آسیب‌ها محافظت کنیم.
 قراردادن انبیا گرانقیمت در گاو صندوق نمونه‌ای از این مراقبت‌هاست.

مقابله کلاسی

با دوستانتان در کلاس گفت و گو کنید و نمونه‌های دیگری از این مراقبت‌های
 عاقلانه را بیان کنید.

آرامش و امنیت

یکی از دستوره‌های حکیمانه خداوند که سلامتی روح ما انسان‌ها را در پی دارد، حکم حجاب است.
 آفریدگار دانا و توانا که از هر شخص دیگری به نقاط قوت و ضعف ما آگاه‌تر است، می‌فرماید:

یا أَيُّهَا النَّبِيُّ
 قُلْ لَا زُجْرَ لَكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ
 بِه زنان و دختران خود و زنان مؤمنان بگو
 يَدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ
 که پوشش خود را بر خود فرو بوشند.
 ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ
 این مناسب‌تر است، تا [به عفت] شناخته شوند
 فَلَا يُؤْذَيْنَ
 و مورد آزار واقع نگردند.

وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا
 و خدا آمرزنده و مهربان است.
 پاسخ سوال: خود را استن کنید.
 این آیه نورانی به خوبی نشان می‌دهد که مهم‌ترین فایده حجاب، در امان ماندن از آزار و اذیت افراد
 سودجو و هوسران است. نگاهی به آمارها نشان می‌دهد که بیشترین آزار و اذیت‌ها درباره دختران و زنانی است
 که پوشش مناسبی ندارند و خود را در معرض دید مردان نامحرم قرار می‌دهند. این افراد بدون آنکه خودشان
 توجه داشته باشند با تحریک انسان‌های سُست اراده و مریض، خود را در دامی می‌اندازند که سرانجامی جز
 حسرت و پشیمانی ندارد.

آمارهای تکان دهنده جرایم اخلاقی در کشورهای غربی و مزاحمت‌های اجتماعی برای زنان، توجه کارشناسان و صاحب‌نظران این کشورها را به حجاب بیشتر جلب کرده است. آنان می‌بینند مشکلات ناشی از بی‌حجابی در کشورهایشان ده‌ها برابر کشورهای اسلامی است و به همین دلیل پوشش زنان مسلمان را عامل اصلی آرامش و امنیت آنها می‌دانند.

خبرنگار روزنامه نیویورک تایمز در مقاله‌هایی با عنوان «امنیت زنان در اسلام» می‌نویسد: «امروزه بیش از هر زمان دیگری شاهد گرایش زنان مسلمان به حجاب هستیم. اما علت چیست؟ علت هدیه‌هایی است که اسلام آن را به روح و روان مردان و زنان جامعه‌های اسلامی عطا کرده است. پوشش (حجاب) برای زن این امکان را فراهم ساخته است که در شهرهای شلوغ بتواند به راحتی فعالیت کند و از مزاحمت‌ها و ... در امان بماند. حجاب یک پیام غیرقابل تردید به پیرامون خود می‌فرستد. حجاب می‌گوید: این زن نجیب است، با او کاری نداشته باشید!»

همچنین روزنامه وال استریت ژورنال در سال ۱۳۸۹ گزارش می‌دهد:

«در پی افزایش آزار و اذیت و حملات به زنان در شهر نیویورک، پلیس این شهر واحد گشتی تأسیس کرده است که زنانی را که پوشش نامناسب دارند متوقف می‌کند و به آنان تذکر می‌دهد تا نوع پوشش خود را تغییر دهد. طبق گفته‌های رهگذران، پلیس به این افراد یادآوری می‌کند که پوشش بد آنها باعث می‌شود عده‌ای به خودشان اجازه دهند تا آنان را مورد آزار و تجاوز قرار دهند. رئیس پلیس شهر نیویورک در این باره می‌گوید: ما به زنان یادآوری می‌کنیم که در بخش عمده‌ای از تجاوزها، افراد متجاوز به زنانی حمله کرده‌اند که لباس نامناسب به تن داشته‌اند.»

مسئولیت مشترک

حفظ حجاب از دستورات مهم اسلام است و هیچ مانعی برای رشد و پیشرفت نیست؛ لذا امروزه در میان نخبه‌های علمی کشور، دختران عقیف و محجبه بسیاری دیده می‌شود که گواه بر این مدعاست. اما آیا این تنها مسئولیت زنان است و مردان برای حفظ سلامت پاکدامنی جامعه مسئولیتی ندارند؟

بسیاری از مسئولیت‌های مردان، همانند زنان حفظ پوشش مناسب است. پاسخ سوال خود را بنویسید

بله، همانطور که زنان محدود پوشش دارند، مردان نیز محدود پوشش دارند. دین اسلام، هر کاری که مردان با زنان را به گناه اندازد، حرام می‌داند. پوشیدن لباس‌های تنگ و بدن‌نما، سخن گفتن بالحنی که دیگران را تحریک کند، پوشیدن لباس‌هایی که انسان را در جامعه انگست‌نما می‌کند و انجام هر رفتاری که توجه نامحرمان را به سوی انسان جلب کند حرام است و در تمام این موارد فرقی بین مردان و زنان نیست.

صفحه 131

علاوه بر این مردان و زنان در حفظ حیا و عفت به یک امر توصیه شده‌اند.
 خداوند در قرآن کریم می‌فرماید:

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ
 بِنَظْفُورٍ مِنْ أَبْصَارِهِمْ
 وَ يَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ
 ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ
 إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

و قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ
 بِنَظْفُورٍ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ
 وَ يَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ
 وَ لَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ
 إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا

[ای پیامبر] به مردان مؤمن بگو
 چشم‌های خود را [از نگاه به نامحرم] فروگیرند.
 و دامان خود را [از نگاه] حفظ نمایند.
 که این برای آنان پاکیزه‌تر است؛
 زیرا خداوند به آنچه می‌کنند آگاه است.
 و به زنان مؤمن [نیز] بگو
 چشم‌های خود را [از نگاه به نامحرم] فروگیرند.
 و دامان خود را [از نگاه] حفظ نمایند.
 و زینت خود را آشکار نکنند.
 جز آن مقدار [مانند گردی صورت] که نمایان است. *

این آیات به روشنی نشان می‌دهد که حفظ پوشش به تنهایی برای سلامت جامعه کافی نیست و تمام افراد چه مرد و چه زن - باید با رفتار و گفتار خود، حیا و عفت را رعایت کنند.

فَعَالِيَتِ كَلَامِي

به نظر شما چرا خداوند در این آیات هریک از مردان و زنان را به صورت جداگانه مخاطب خود قرار داده و این راهنمایی را برای هر دو گروه تکرار کرده است؟

جند نکته: یادگرفتنه شود

۱- پوشاندن تمام بدن به جز صورت و دست‌ها (از میج تا انگشتان) برای زنان واجب است.
 ۲- افراد محرم برای زنان عبارت‌اند از: پدر، شوهر، پسر، برادر، پدربزرگ، پدرشوهر، عمو، دایی، زن، پسر خواهر، پسر پسر و پسر دختر نوه‌ها به غیر از اینها تمام مردان برای زنان نامحرم هستند و زن نیز حضور آنان بدون پوشش اسلامی ظاهر شود.
 ۳- افراد محرم برای مردان عبارت‌اند از: پدر، شوهر، مادر بزرگ، مادرزن، عمه، خاله، دختر خواهر، دختر برادر نوه‌ها. به غیر از اینها زنان برای مردان نامحرم هستند.

۱- با توجه به آیات قرآن کریم، مهم‌ترین فایده حجاب برای بانوان چیست؟

ارزش علم آموزی و عالم

پیامبر خدا در جامعه‌ای به پیامبری برگزیده شد که کسی به علم و دانش اهمیت نمی‌داد و تنها تعداد اندکی از مردم توانایی خواندن و نوشتن داشتند. در این شرایط بود که ایشان با تشویق مؤمنان به فراگیری دانش می‌فرمود: **پیدا بگردم رهن در ارتباط با خداوندی دانش چه می‌فرماند** ای مردم، بدانید کسی که به دنبال فراگیری دانش است، با هر قدمی که برمی‌دارد، در کارنامه اعمالش ثواب یک سال عبادت نوشته می‌شود. فرشتگان بال‌هایشان را زیر پای او می‌گسترانند و زمینی که زیر پای اوست برایش از خداوند مهربان امرزش می‌طلبند.^۱

رسول خدا دستور می‌داد تا هر اسیری که به ده نفر از مسلمانان خواندن و نوشتن بیاموزد، آزاد شود. ایشان همواره عالمان را برتر از کسانی می‌دانست که بدون علم و دانش عبادت می‌کنند؛ زیرا (ایشان می‌فرمود): **سوال (هنگامی که شیطان تلاش می‌کند مردم را با عقاید و تفکرات فریب‌کارانه از راه درست منحرف کند، این عالمان هستند که متوجه انحراف می‌شوند و جلوی آن امتیاز کمند را می‌گیرند.)**

فعالیت کلاسی

به این روایات که از رسول اکرم و امیرمؤمنان علیهما السلام به دست ما رسیده است توجه کنید و آنها را به موضوع مرتبط با آن وصل کنید.

- ۱- فراگیری دانش بر هر مسلمانی واجب است.^۲
 - ۲- در برابر کسی که از او علم می‌آموزید، فروتن باشید.^۳
 - ۳- علم و دانش گنجی است پایان‌ناپذیر.^۴
 - ۴- آنان که اهل علم و دانش‌اند حتی پس از مرگشان زنده‌اند.^۵
- زندگی همیشگی
ثروت واقعی
تواضع نسبت به معلم
علم آموزی برای همه

اکنون اگر بخواهید با خداوند مهربان سخن بگویید و از او چیزی بخواهید چه می‌گویید؟ خداوند دانا در قرآن کریم به پیامبر خود می‌فرماید:

وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

بگو، پروردگارا، دانش مرا بیفزای.

معنی آیه یا در ترجمه شود

آیا می‌دانید دلیل این همه سفارش و تأکید دین اسلام بر کسب دانش چیست؟

۱- کافی ج ۱ ص ۳۴. ۲- منیه المرید ص ۱۰۰. ۳- کافی ج ۱ ص ۳۰. ۴- کافی ج ۱ ص ۳۶. ۵- عبود الحکم و المواعظ ص ۴۶. ۶- فروع الحکم ص ۴۷. ۷- سوره طه، آیه ۱۱۴.

صفحه 137

پایخ سوال ۳ خود را امتحان کنید

امام صادق علیه السلام درباره ارزش دانش می فرماید:
(کسی که کارهایش را بدون دانش و بینش انجام می دهد، مانند کسی است که به بیراهه می رود. هر چه سریع تر حرکت کند، از مقصدش دورتر می شود.)

بنابراین تنها کسانی می توانند به اهداف خود برسند که نسبت به راه خود، علم و آگاهی داشته باشند؛ چرا که پیدا کردن راه درست زندگی، بدون دانش و بینش، امکان پذیر نیست.

اسلام شکوفاگر علم

مسلمانان که راه سعادت خود را از پیامبر و خاندان پاکش آموخته بودند، با عمل به سفارش های آنها، تلاش خستگی ناپذیری را برای کسب دانش آغاز کردند؛ به عنوان مثال، بیش از چهار هزار نفر، در مجالس گو ناگون درس امام صادق علیه السلام شرکت می کردند و هر گروهی به یادگیری یکی از رشته های علمی مشغول بودند؛ شاگردانی که بعدها، دانشمندان بزرگی شدند و نام برخی از آنها هنوز در بسیاری از دانشگاه های بزرگ جهان شنیده می شود.

خام یکی از شاگردان امام صادق علیه السلام جابر بن حیان (پدر علم شیمی) یکی از این چهار هزار شاگردی بود که سال ها نزد امام صادق علیه السلام کسب علم می کرد.

صوفیّت بی علم صلیان در چه زمانی روی می داد؟
به یاد داشته باشیم، موفقیت های علمی مسلمانان همواره در زمان هایی روی می داد که در کنار توجه جدی به کسب علم و دانش، از احکام و تعالیم اسلامی غفلت نمی کردند.

فقالیت کلاسی

مردی نزد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آمد و عرض کرد: ای رسول خدا، علم چیست؟

پیامبر فرمود: سکوت کردن.

مردی در کلاس با دست زدن
شود

- سپس چه؟ - گوش فرا دادن.

- بعد چه؟ - به خاطر سپردن.

- بعد از آن چه؟ - به آن عمل کردن.

- سپس چه؟ - آموزش آن به دیگران.

درباره این حدیث ارزشمند در کلاس گفت و گو کنید و توضیح دهید جابه جایی در

حل کسب دانش چه تاجی به همراه دارد.

مشترک دانستم

یکی از درخشانترین چهره‌های تاریخ علم و دانش جهان، محمد بن موسی خوارزمی است. از این دانشمند مسلمان، کتاب‌های بسیاری در موضوعات ستاره‌شناسی، جغرافیا و ریاضیات به جای مانده است که از مهم‌ترین آنها می‌توان به دو کتاب «فن محاسبه» و «جبر و مقابله» اشاره کرد. خوارزمی این کتاب‌ها را برای تاجران، کارمندان و مأموران دولتی که زمین‌ها را برای کشاورزان، اندازه‌گیری و تقسیم می‌کردند نوشت. وی در این کتاب‌ها برای اولین بار به آموزش مسائلی از ریاضی پرداخت که تا آن زمان در تاریخ این علم بی‌سابقه بود. شیوه محاسبات کسری و اعشاری و تقسیم‌های این اعداد از جمله ابتکارهای وی است. کتاب‌های خوارزمی سیصد سال بعد، در اروپا منتشر شد. اروپایی‌ها که برای اولین بار با این شیوه از محاسبات ریاضی آشنا می‌شدند، نام این علم را الگوریتم (برگرفته از نام الخوارزمی) نهادند.

سوال ۲ خود را امتحان کنید

(طی سال‌های اخیر که به کسب علم و دانش توجه ویژه‌ای شده است، شاهد پیشرفت‌های بزرگی در زمینه‌های مختلف علمی بوده‌ایم. به عنوان مثال دانش‌آموزان ایرانی در اولین دوره المپیاد جهانی ریاضی با وجود مشکلات زیاد جنگ تحمیلی توانستند از کشورهای زیادی پیشی بگیرند. این موفقیت مقدمه‌ای برای درخشش دانش‌آموزان در سایر رشته‌ها بود) تلاش بیگیر معلمان و دانش‌آموزان به همراه استعداد خدادادی جوانان مسلمان کشورمان، به سرعت نام ایران را دوباره بر سر زبان دانش‌پژوهان دنیا انداخت؛ به نحوی که تاکنون بیش از چهارصد مدال طلا، نقره و برنز از المپیادهای بین‌المللی علمی کسب شده است. همچنین کشورمان صاحب فناوری در ساخت و پرتاب ماهواره همراه با موجود زنده به فضا شده است و دانشمندان جوان کشورمان به فناوری پیچیده هسته‌ای دست یافته‌اند. اینها تنها گوشه‌ای از موفقیت‌های جوانان این کشور در همین مدت کوتاه است. موفقیت‌هایی که در سایه بازگشت ما به راهنمایی‌های ارزشمند اسلام صورت گرفته است.

شاد و سلامت باشید

